

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

НАУКОВИЙ ВІСНИК
УЖГОРОДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ISSN 2524-0609

Серія

ПЕДАГОГІКА

СОЦІАЛЬНА РОБОТА

Збірник наукових праць

Випуск 2(43)

Ужгород – 2018

Науковий вісник Ужгородського університету.

Серія: «Педагогіка. Соціальна робота».

Випуск 2 (43) ' 2018

– науково-практичний журнал у галузі педагогіки, в якому висвітлюються актуальні питання методології та історії педагогіки, теорії і практики навчання, теорії і практики виховання, теорії і методики професійної освіти, соціальної педагогіки, соціальної роботи, сучасних педагогічних технологій та інших галузей педагогічної науки.

Редакційна колегія

Головний редактор:

Козубовська І.В. доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи, ДВНЗ «УжНУ» (Україна)

Заступник головного редактора та відповідальний за випуск:

Бартош О.П. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціології і соціальної роботи, ДВНЗ «УжНУ» (Україна)

Члени редколегії:

Козловська І.М. доктор педагогічних наук, професор, ДВНЗ «УжНУ» (Україна)

Опачко М.В. доктор педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи, ДВНЗ «УжНУ» (Україна)

Староста В.І. доктор педагогічних наук, професор, ДВНЗ «УжНУ» (Україна)

Шандор Ф.Ф. доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціології і соціальної роботи, ДВНЗ «УжНУ» (Україна)

Букач М.М. доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи, Миколаївський національний університет ім.В.О.Сухомлинського (Україна)

Мешко Г.М. доктор педагогічних наук, професор, Тернопільський національний педагогічний університет ім.В.Гнатюка (Україна)

Поліщук В.А. доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи, Тернопільський національний педагогічний університет ім.В.Гнатюка (Україна)

Товканець Г.В. доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти, Мукачівський державний університет (Україна)

Кіш Янош, доктор психології, професор, Дебреценський університет (Угорщина)

Крчмері Владімір, доктор медичних наук, професор, ректор Університету здоров'я та соціальної роботи св.Алжбети (Словаччина)

Норман Джудіт, доктор соціальної роботи, професор, Університет Брігам Янг (США)

Рецензенти:

Степанюк А.В., доктор педагогічних наук, професор

Остапець Ю.О., доктор політичних наук, професор

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 7972 від 9 жовтня 2003 р.

Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготівників, і розповсюджувачів видавничої продукції Серія Зм №32 від 31 травня 2006 р.

Засновник і видавець:

Ужгородський національний університет, Україна, 88000, м.Ужгород, пл.Народна, 3.
Видавництво: вул. Капітульна, 18;
e-mail: goverla-print@uzhnu.edu.ua

Адреса редакції:

88017, м.Ужгород, вул.Університетська, 14, факультет суспільних наук, кімн.218,
e-mail: olena.bartosh@uzhnu.edu.ua

Збірник наукових праць видається з березня 1998 р., виходить двічі на рік.

Збірник наукових праць перереєстровано як друковане періодичне видання, включене до переліку наукових фахових видань України, галузі науки – педагогічні, що затверджений Наказом МОН України від 09.03.2016 р. № 241 (додаток 9, позиція 78).

Офіційний сайт:

<http://www.visnyk-ped.uzhnu.edu.ua>

Збірник представлено у наукометричних базах даних, репозитаріях та пошукових системах:

- Google Scholar (США)
- Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського (Україна)
- INDEX Copernicus – ICV 2016: 49.47 (Польща)

Рекомендовано до друку Вченою Радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 3 від 19 листопада 2018 року

УДК 371; 378; 364

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»: зб.наук. пр. / Ред.кол. : Козубовська І.В. (гол.ред.) та ін. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2018. Випуск 2 (43). 306 с.

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
STATE UNIVERSITY
«UZHHOROD NATIONAL UNIVERSITY»

SCIENTIFIC HERALD OF
UZHHOROD UNIVERSITY

ISSN 2524-0609

Series

PEDAGOGY

SOCIAL WORK

Collection of Scientific Works

Issue 2 (43)

Uzhhorod – 2018

Scientific Bulletin of Uzhhorod University.

Series: «Pedagogy. Social Work».

Issue 2 (43) ' 2018

– is a scientific-practical journal in the field of pedagogy. Its main thematic areas are the current issues of: methodology and history of pedagogy, theory and practice of teaching, theory and practice of education, theory and methodology of professional education, social pedagogy, social work, modern pedagogical technologies and other areas of pedagogical science.

Editorial Board

Editor-in-Chief:

Kozubovska Iryna. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Department of General Pedagogy and Pedagogy of Higher School, Uzhhorod National University (Ukraine)

Deputy of Editor-in-Chief and Executive Secretary:

Bartosh Olena. Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Sociology and Social Work Department, Uzhhorod National University (Ukraine)

Members of the Editorial Board:

Kozlovska Iryna. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Uzhhorod National University (Ukraine)

Opachko Magdalyna. Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Department of General Pedagogy and Pedagogy of Higher School, Uzhhorod National University (Ukraine)

Starosta Volodymyr. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Uzhhorod National University (Ukraine)

Shandor Fedir. Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Head of Sociology and Social Work Department, Uzhhorod National University (Ukraine)

Bukach Mykola. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Social Work Department, Mykolaiv National University named after V.Sukhomlynsky (Ukraine)

Meshko Galyna. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Gnatyuk (Ukraine)

Polischuk Vira. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Social Pedagogics and Social Work Department, Ternopil National Pedagogical University named after V.Gnatyuk (Ukraine)

Tovkanets Ganna. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Department of Pedagogy and Methodology of Pre-school and Primary Education, Mukachevo State University (Ukraine)

Kiss János. Doctor of Psychology, Professor, University of Debrecen (Hungary)

Krčméry Vladimír. Dr. h. c. prof. MUDr., DrSc., Head of St.Elizabeth University of Health and Social Work in Bratislava (Slovakia)

Norman Judith. Doctor of Social Work, Professor, Brigham Young University (the USA)

Reviewers:

Stepanyuk Alla. Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ostapets Yuriy. Doctor of Political Sciences, Professor

Certificate of the print media state registration Series KV № 7972 dated by October 9, 2003

Certificate of state registration of publishers, manufacturers, and distributors of publishing products Series 3m №32 dated by 31 May 2006

Founder and publisher: Uzhhorod National University, Ukraine, 88000, Uzhhorod, Narodna square, 3. Publishing House Goverla: Kapitulna str., 18; e-mail: goverla-print@uzhnu.edu.ua

Editorial address: 88017, Uzhhorod, Universitetska str., 14, Faculty of Social Sciences, room 218, e-mail: olena.bartosh@uzhnu.edu.ua

The journal has been published since March 1998, is published twice a year.

Collection of scientific articles is re-registered as a printed periodical edition, included in the list of scientific professional editions of Ukraine, the field of science – Pedagogy, approved by the Order of Ministry of Education of Ukraine dated by 09 March 2016, № 241 (annex 9, position 78).

Website: <http://www.visnyk-ped.uzhnu.edu.ua>

The journal is registered in scientometric databases, repositories and search engines:

- Google Scholar (the USA)
- National Library of Ukraine named after Vernadsky (Ukraine)
- INDEX Copernicus – ICV 2016: 49.47 (Poland)

Recommended for publication by the Scientific Council of Uzhhorod National University, record № 3 from November 19, 2018

UDC 371; 378; 364

Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: «Pedagogy. Social Work»: collection of scientific articles / Kozubovska, I.V. (Ed.). Uzhhorod: Publishing House of Uzhhorod National University «Hoverla», 2018. Issue 2 (43). 306 p.

ЗМІСТ

Альошін Михайло. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З БІ- ТА ГОМОСЕКСУАЛЬНИМИ СТАРШОКЛАСНИКАМИ.....	9
Андрєєва Марія. ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО КІНОКЛУБУ.....	14
Атрощенко Тетяна. ФОРМУВАННЯ МІЖЕТНІЧНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	18
Бадер Світлана. СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА КАТЕГОРІЇ «ЦІННІСНО-СМИСЛОВІ ОРІЄНТАЦІЇ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ».....	25
Бартошевськи Якуб. НАТХНЕННЯ ФІЛОСОФІЇ МОРДЕКАЙА РОШВАЛДА.....	30
Басай Надія. ОСОБЛИВОСТІ КОНСТРУЮВАННЯ ЗМІСТУ УРОКУ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ.....	36
Безуглий Дмитро. РЕЗУЛЬТАТИ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ З ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ КОМП'ЮТЕРНОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	42
Бондарчук Наталія, Чернов Віктор. ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ ФІЗКУЛЬТУРНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	48
Варава Олена. ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ: ДИЛЕМА СУЧАСНОСТІ.....	53
Воробйова Лоліта. ТВОРЧА СПІВПРАЦЯ Х.ПАРКХЕРСТ ТА М.МОНТЕССОРІ У РОЗВИТКУ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ НА ПОЧАТКУ ХХ ст.....	58
Гарапко Віталія, Теличко Наталія. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОГЛЯДНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ІНОЗЕМНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	63
Гура Антоніна. ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРОГРАМ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	67
Дем'янчук Олена, Адамович Ірина. ФОРМУВАННЯ ГНОСТИЧНИХ УМІНЬ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МОЛОДИХ ПЕДАГОГІВ.....	72
Добровольська Наталія, Бондар Марина. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ МАЙБУТНІМ МЕНЕДЖЕРАМ.....	78
Дудко Наталія. ЕКСПЛІКАЦІЯ ПОНЯТТЯ «СОЦІАЛЬНА АКТИВНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ»: СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	83
Заблоцька Ірина. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ПОСЛУГ.....	89
Іконнікова Марина. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФІЛОЛОГІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: НА ОСНОВІ ДОСВІДУ НЬЮКАСЛСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	93
Кальченко Лариса. МІЖВІДОМЧІ БАР'ЄРИ В РІШЕННІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СИРІТСТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ У ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ МІСТА.....	99
Кацьора Олександр. ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ ТА ПЕНСІЙНА РЕФОРМА В УКРАЇНІ.....	107
Козак Юлія. СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ КОМП'ЮТЕРНОГО ПРОФІЛЮ.....	111
Козолуп Марія. АНАЛІЗ СТАНУ АКАДЕМІЧНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ЗВО УКРАЇНИ.....	116
Кокнова Тетяна. ПРОБЛЕМА СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УКРАЇНІ НАПРИКІНЦІ ХХ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ (1991 – 2004).....	122
Коляда Наталія, Кравченко Оксана, Кучер Галина. СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ГРОМАДІ: ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД.....	126
Король Олена. ІНФОРМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ БАКАЛАВРІВ ОСВІТИ: СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА НА ЗАСАДАХ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ.....	133
Кулалаєва Наталія. МЕТОДИЧНА СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ.....	138
Кучерук Оксана. ОЦІНКА ВАЖЛИВОСТІ МАТЕМАТИЧНИХ РОЗДІЛІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПРОГРАМІСТІВ.....	142
Леврінц Маріанна. СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖ СТИЛЕМ СПІЛКУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЮ ВИКЛАДАННЯ.....	147
Лисенко Юлія. ДИНАМІКА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ У ФІЛОГЕНЕЗІ.....	152
Любас Анжеліка. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ БОЙОВОГО ТА ОПЕРАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	158
Маляр Любов. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ КРИТЕРІЇ ДОБОРУ ТВОРІВ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ПІДРУЧНИКАХ ДЛЯ НАРОДНОЇ ШКОЛИ ОЛЕКСАНДРА МАРКУША.....	163

Мельничук Ірина. ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	168
Месарош Лівія, Дзямко Вікторія. ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ ЗАДАЧ З МЕХАНІКИ У РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ І ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ЧЕРЕЗ АНАЛІЗ ТИПОВИХ ЗАДАЧ КОНКУРСІВ «КЕНГУРУ» ТА «ЛЕВЕНЯ»	173
Мешко Галина, Мешко Олександр. ФОРМУВАННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я УЧНІВ У СУЧАСНІЙ ШКОЛІ	177
Мосіюк Олександр. ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ 3D МОДЕЛЮВАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ	182
Нагорна Ольга. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРОГРАМИ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ «СУДОВИЙ РОЗГЛЯД ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ ТА ВИРІШЕННЯ СПОРІВ» ТА «ВИРІШЕННЯ СПОРІВ» У ШКОЛІ ПРАВА ЛОНДОНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ СІТІ	187
Нанівська Лідія. ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ	192
Опачко Магдаліна. ОСОБИСТІСНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ З ДИДАКТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	196
Повідайчик Оксана. РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ	201
Поліщук Віра. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ	206
Попович Анна. АДМІНІСТРУВАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НА РІВНІ ГРОМАДИ	210
Постова Світлана, Новицька Інеса, Усата Олена. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ДО РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПОЗАНАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	214
Пришляк Оксана. ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ США ТА КАНАДИ	221
Рашевська Наталя. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ	226
Ребуха Лілія. РЕАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ НА ЗАСАДАХ ІНТЕГРАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	230
Роїк Тетяна. КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА ДІАГНОСТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ РІВНЯ ВИХОВАНOSTІ КУЛЬТУРИ РОДИННИХ ВЗАЄМИН У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	235
Романовська Людмила. АКТУАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ МАТЕРИНСТВА ТА ДИТИНСТВА В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ДЕМОГРАФІЧНИХ ЗМІН	240
Рюль Вікторія. АНАЛІЗ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В ЗАКАРПАТСЬКОМУ СОЦІУМІ	245
Семенець Сергій. ТРИВИМІРНІ СТРУКТУРИ ЗОВНІШНЬОГО ТА ВНУТРІШНЬОГО ПРОЯВІВ КОМПЕТЕНТНОСТІ	250
Слозанська Ганна. МОДЕЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗВО ДО РОБОТИ У ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ	255
Смук Оксана. МОБІНГ ЯК НАСЛІДОК ЗЛОЯКІСНОЇ АГРЕСІЇ	260
Соловей Юлія. ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИРЕКТОРА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	265
Степанюк Алла. ВИКОРИСТАННЯ КОНТЕКСТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ НАУК	270
Туровська Ірина. КОРЕЛЯЦІЯ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ І ДИНАМІКИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОВЛЕННСВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	274
Шандор Федір, Бартош Олена. ФУНКЦІЇ ТА ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ СОЦІОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ	279
Шандра Наталія. ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОМУ ПИСЬМІ МАЙБУТНІХ ІТ-ФАХІВЦІВ	284
Шугалій Наталія. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДУМОВ СТВОРЕННЯ ДАНСЬКИХ ВНШ У ХVІІІ - ХІХ СТОЛІТТЯХ	289
Шукатка Оксана. ФІЛОСОФСЬКО-ПАРАДИГМАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	293
Юрченко Артем. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН ФІЗИЧНОГО ЗМІСТУ НА ПРИКЛАДІ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКЦІЙ-ДЕМОНСТРАЦІЙ	297
Ячнюк Максим, Ячнюк Ірина, Ячнюк Юрій. СИСТЕМА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА БУКОВИНІ (ХІХ – ХХ СТ.) ТА МОЖЛИВОСТІ ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	301

CONTENTS

Alokhin Mykhailo. PRIORITY DIRECTIONS OF SOCIAL WORK WITH BISEXUAL AND HOMOSEXUAL HIGH SCHOOL STUDENTS.....	9
Andreieva Mariia. FORMATION OF SOCIAL CULTURE OF FUTURE EDUCATORS UNDER THE CONDITIONS OF INCLUSIVE FILM CLUB.....	14
Atroshchenko Tetiana. FORMATION OF INTER-ETHNIC TOLERANCE OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS IN THE PROCESS OF PRACTICAL TRAINING.....	18
Bader Svitlana. ESSENTIAL FEATURE OF CATEGORY «VALUE-SEMANTIC ORIENTATIONS OF FUTURE EDUCATORS»	25
Bartoszewski Jakub. INSPIRATION PHILOSOPHY OF MORDECAI ROSHWALDA	30
Basai Nadiia. FEATURES OF CONSTRUCTING THE CONTENT OF A FOREIGN LANGUAGE LESSON IN THE PRIMARY SCHOOL ON THE BASIS OF COMPETENCE-ORIENTED TEACHING.....	36
Bezuhlyi Dmytro. RESULTS OF PEDAGOGICAL EXPERIMENT ON TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF INFORMATICS TO THE USE OF TOOLS OF COMPUTER VISUALISATION IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY	42
Bondarchuk Natalia, Chernov Viktor. FEATURES OF THE METHODS OF THE PHYSICAL CULTURE TRAINING CLASSES WITH THE CHILDREN OF PRESCHOOL AGE	48
Varava Olena. PROFESSIONAL COMPETENCE AND PROFESSIONAL MOBILITY OF FUTURE BACHELORS OF NURSING: THE DILEMMA OF MODERNITY	53
Vorobiova Lolita. CREATIVE COOPERATION OF H.PARKHURST AND M.MONTESSORY IN THE DEVELOPMENT OF EXPERIMENTAL PEDAGOGY AT THE BEGINNING OF THE 20 th CENTURY	58
Harapko Vitaliia, Telychko Nataliia. FEATURES OF DEVELOPING THE WORLDVIEW COMPETENCY OF FUTURE TEACHERS OF THE ENGLISH LANGUAGE AND FOREIGN LITERATURE	63
Gura Antonina. USE OF EDUCATIONAL MULTIMEDIA PROGRAMMES IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF NATURAL SPECIALTIES	67
Demyanchuk Olena, Adamovych Iryna. FORMATION OF GONOSTIC LESSONS IN PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF YOUNG PEDAGOGES	72
Dobrovolska Nataliya, Bondar Maryna. THE USE OF INFORMATIVE COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN TEACHING the DISCIPLINES OF MATHEMATICAL CYCLE TO FUTURE MANAGERS	78
Dudko Nataliia. EXPLICATIONS OF THE TERM «SOCIAL ACTIVITY OF STUDENT YOUTH»: SOCIO-PEDAGOGICAL ASPECT	83
Zablotska Iryna. CURRENT STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF THE SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN THE SPHERE OF SERVICES PROVISION	89
Ikonnikova Maryna. PROFESSIONAL TRAINING OF ENGLISH LANGUAGE TEACHERS IN THE UK: BASED ON THE EXPERIENCE OF NEWCASTLE UNIVERSITY	93
Kal'chenko Larysa. INTERDEPARTMENTAL BARRIERS IN SOCIAL ORPHANHOOD PROBLEM SOLVING AND WAYS OF COPING WITH IT INSIDE OF A TERRITORIAL COMMUNITY OF A CITY.....	99
Katsora Oleksandr. PENSION INSURANCE AND PENSION REFORM IN UKRAINE	107
Kozak Yuliia. STRUCTURAL-FUNCTIONAL MODEL OF FORMATION OF GRAPHIC COMPETENCE OF FUTURE ENGINEERS-TEACHERS OF COMPUTER PROFILE.....	111
Kozolup Mariya. ANALYSIS OF THE STATE OF ACADEMIC COMMUNICATIVE TRAINING OF SCIENCE MAJORS AT UKRAINIAN UNIVERSITIES.....	116
Koknova Tetiana. PROBLEM OF THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL TRAINING OF FOREIGN LANGUAGES TEACHERS IN UKRAINE AT THE END OF XX AT THE BEGINNING OF XXI CENTURY (1991 - 2004).....	122
Kolyada Natalia, Kravchenko Oksana, Kucher Halyna. SOCIAL WORK WITH SCHOOL CHILDREN IN THE COMMUNITY: PRACTICAL EXPERIENCE	126
Korol Olena. THE IT COMPETENCE OF BACHELORS OF EDUCATION: THE ESSENCE AND STRUCTURE ON THE BASIS OF THE DIFFERENTIATED APPROACH	133
Kulalaieva Nataliia. METHODOLOGICAL SYSTEM OF PROFESSIONAL ACTIVITY SAFETY CULTURE FORMATION FOR FUTURE QUALIFIED WORKERS OF CONSTRUCTION PROFILE	138
Kucheruk Oksana. THE IMPORTANCE OF EVALUATION OF MATHEMATICAL SECTIONS FOR THE FORMATION OF MATHEMATIC COMPETENCE OF FUTURE SOFTWARE ENGINEERS	142
Levrints (Lórinicz) Marianna. RELATIONSHIP BETWEEN COMMUNICATION STYLE AND EFFECTIVE TEACHING	147
Lysenko Yuliia. DYNAMICS OF SOCIALIZATION OF THE ELDERLY IN PHYLOGENESIS	152
Liubas Anzhelika. BASIC APPROACHES AND PRINCIPLES OF FORMATION OF INTERCULTURAL COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS OF COMBAT AND OPERATIONAL SUPPORT	158
Malyar Lyubov. MORAL AND ETHICAL CRITERIA FOR SELECTION OF LITERATURE WORKS FOR COMPILING OF TEXTBOOKS FOR PUBLIC SCHOOLS BY OLEKSANDR MARKUSH.....	163

Melnychuk Iryna. FORMATION OF SELF-EDUCATIONAL COMPETENCE OF FUTURE NURSING SPECIALISTS AS A PEDAGOGICAL PROBLEM.....	168
Mesarosh Livia, Dzyamko Viktoriia. DEFINING THE ROLE OF MECHANICS PROBLEMS IN THE DEVELOPMENT OF CREATIVE CHARACTERISTICS AND LOGICAL INTELLIGENCE OF PUPILS BY ANALYSING THE TYPICAL PROBLEMS OF «KENGURU» AND «LEVENIA» COMPETITIONS	173
Meshko Halyna, Meshko Oleksandr. FORMATION OF MENTAL HEALTH OF STUDENTS IN A MODERN SCHOOL.....	177
Мосіюк Олександр. THE FEATURES OF TEACHING 3D MODELING DURING PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE COMPUTER SCIENCES TEACHERS	182
Nahorna Olha. GENERAL CHARACTERISTICS OF THE MASTERS PROGRAMME WITH THE AREAS OF SPECIALISATION “CIVIL LITIGATION AND DISPUTE RESOLUTION” AND “DISPUTE RESOLUTION” AT THE CITY LAW SCHOOL	187
Nanivska Lidia. PARTICULARITIES OF COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTURE OFFICERS	192
Opachko Magdalyna. PERSONAL-ACTIVITY APPROACH IN THE TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF PHYSICS ON DIDACTIC MANAGEMENT	196
Povidaychuk Oksana. IMPLEMENTATION OF THE TECHNOLOGY OF DIFFERENTIATED EDUCATION IN THE PROCESS OF SCIENTIFIC RESEARCH TRAINING OF SOCIAL WORK MASTERS	201
Polishchuk Vira. COMPETENCY-BASED APPROACH TO THE SCIENTIFIC AND RESEARCH TRAINING OF FUTURE SOCIAL WORKERS	206
Popovych Anna. ADMINISTRATION OF INTEGRATED SOCIAL SERVICES ON THE COMMUNITY LEVEL.....	210
Postova Svitlana, Novitska Inesa, Usata Olena. FORMATION OF READINESS OF FUTURE TEACHERS FOR THE DEVELOPMENT OF CREATIVE THINKING OF SENIOR PUPILS WHILE EXTRACURRICULAR ACTIVITIES.....	214
Pryshlyak Oksana. FORMATION OF INTERCULTURAL COMPETENCE OF PROFESSIONALS OF THE SOCIAL SPHERE IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF THE USA AND CANADA.....	221
Rashevskaya Natalya. PROSPECTS OF APPLICATION OF AUGMENTED REALITY IN THE FUTURE ENGINEER TRAINING PROCESS	226
Rebukha Lilia. IMPLEMENTATION OF THE SYSTEM OF FUNDAMENTALISATION OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SOCIAL WORKERS ON THE BASIS OF INTEGRATION OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES.....	230
Royik Tetyana. CRITERIA, INDICATORS AND LEVELS OF EDUCATION CULTURE OF FAMILY RELATIONS IN JUNIOR PUPILS	235
Romanovska Ludmyla. ACTUALISATION OF SOCIAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT FOR MOTHERHOOD AND CHILDHOOD IN CONDITIONS OF SOCIO-ECONOMIC AND DEMOGRAPHIC CHANGES.....	240
Ruhle Viktoriia. ANALYSIS OF LABOUR MIGRATION IN TRANSCARPATHIAN SOCIUM.....	245
Semenets Sergiy. THREE MEASUREMENT STRUCTURES OF EXTERNAL AND INTERNAL MANIFESTATIONS OF COMPETENCE.....	250
Slozanska Hanna. MODELING OF PROFESSIONAL ACTIVITY IN THE FUTURE SOCIAL WORKERS TRAINING IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS FOR WORKING IN THE TERRITORIAL COMMUNITY.....	255
Smuk Oksana. MOBBING AS A SEQUENCE OF MALIGNANT AGGRESSION.....	260
Solovey Yulia. FACTORS OF EFFECTIVE MANAGEMENT ACTIVITY OF A DIRECTOR OF PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTION	265
Stepaniuk Alla. THE USE OF CONTEXT-BASED LEARNING TECHNOLOGY IN THE TRAINING OF TEACHERS OF NATURAL SCIENCES	270
Turovska Iryna. CORRELATION OF FORMATION LEVEL OF THE STUDENTS-MEDICS SPEECH CULTURE AND THE DYNAMICS OF PROFESSIONAL SPEECH COMPETENCE FORMATION	274
Shandor Fedir, Bartosh Olena. FUNCTIONS AND CONCEPT-CATEGORY APPARATUS OF SOCIOLOGY OF SOCIAL WORK.....	279
Shandra Natalia. APPROACHES TO THE FORMATION OF ENGLISH LEXICAL COMPETENCE IN PROFESSIONALLY ORIENTED WRITING OF IT-SPECIALISTS	284
Shuhalii Nataliia. FEATURES OF THE PREREQUISITES FOR THE CREATION OF DANISH HIGH FALK SCHOOLS IN THE XVIII-XIX.....	289
Shukatka Oksana. PHILOSOPHICAL-PARADIGMAL ANALYSIS OF THE PROBLEM OF FORMATION INDIVIDUAL HEALTH SAVING STRATEGIES OF FUTURE BACHELORS OF NATURAL SPECIALTIES.....	293
Yurchenko Artem. THE FORMATION OF INFORMATION AND COMMUNICATIVE COMPETENCE IN THE STUDY OF THE DISCIPLINES OF PHYSICAL CONTENT-FOR EXAMPLE THE USE OF LECTURES AND DEMONSTRATIONS	297
Yachnyk Maksym, Yachniuk Irina, Yachniuk Iurii. SYSTEM OF PHYSICAL EDUCATION IN BUKOVINIA (XIX - XX CENTURY) AND POSSIBILITIES OF ITS USE AT THE MODERN STAGE	301

УДК 378.016:519.21

DOI: 10.24144/2524-0609.2018.43.173-176

Месарош Лівія Василівна

кандидат фізико-математичних наук, доцент
кафедра математики та інформатики

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, м.Берегове, Україна

liviamesarosh@gmail.com

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5073-8260>

Дзямко Вікторія Йосипівна

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедра математики та інформатики

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, м.Берегове, Україна

victoria.dzyamko@gmail.com

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-6627-2015>

ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ ЗАДАЧ З МЕХАНІКИ У РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ І ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ЧЕРЕЗ АНАЛІЗ ТИПОВИХ ЗАДАЧ КОНКУРСІВ «КЕНГУРУ» ТА «ЛЕВЕНЯ»

Анотація. У статті показано (на основі всеукраїнських конкурсів «Кенгуру» і «Левеня») реалізацію принципів науковості, доступності для школярів, враховуючи при цьому уміння самостійно працювати з додатковою літературою, активізацію пізнавальної діяльності, формування освітніх й виховних цілей, які ставить перед собою педагог. Наводяться задачі з механіки, які сприяють засвоєнню знань з механіки і готують учнів до конкурсів. Метою статті є визначення ролі задач з механіки на конкурсах «Кенгуру» і «Левеня» у процесі розвитку творчих здібностей і логічного мислення учнів. Використані теоретичні (системний і порівняльний аналіз літератури, робочих програм, педагогічного процесу з проблеми дослідження, узагальнення та систематизація науково-теоретичних положень з метою отримання цілісної картини про сучасний стан досліджень та можливостей вдосконалення підходів учнів до задач з механіки) та емпіричні методи дослідження (діагностичні та обсерваційні для оцінки рівня сприймання учнями матеріалу).

Ключові слова: задачі з механіки; мотивація; розвиток логічного мислення; розвиток творчих здібностей.

Вступ. Швидкі зміни в усіх сферах життя XXI ст не оминули освітянського простору, вимагаючи нових, сучасних підходів викладання і навчання. Величезний потік інформації, вимагає в учнів уміння знаходити серед них корисне і користуватися ним. Дієвим інструментом поліпшення якості освіти може бути застосування компетентнісного підходу, зміни технології навчального процесу та використання максимально великої кількості нових методичних рекомендацій.

Особливою формою розвитку творчих здібностей і логічного мислення широкого кола учнів, популяризації математичних та фізичних ідей є проведення Міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру» та Всеукраїнського фізичного конкурсу «Левеня». Конкурси ефективні для підтримки талановитих школярів, розвиток їх інтелектуальних здібностей, активізації творчої діяльності вчителів, удосконалення роботи з обдарованою молоддю (Хоменко, 2006).

Такі позакласні заходи можуть готувати основу для кращого засвоєння матеріалу на уроках, до участі у факультативних заняттях. Врахування віку й ступеня підготовленості учнів до занять, взаємозв'язок позакласної роботи і класних занять, добровільність (Жарков, 2009) можуть підтримувати інтерес до вивчення фізики та математики, орієнтують школярів до знаходження унікальних рішень. Для прикладу, одне з ключових фізичних питань – механічний рух. Механіка – наука про механічний рух і механічні взаємодії тіл Біленко, 1979). Механічний рух – це явище зміни з плином часу положення тіла в просторі відносно інших тіл; згідно підручника для 8 класу (Божинова, 2008). Задачі з механіки використовуються у математиці та у фізиці. Формула шляху на уроках математики вивчається у 5 класі, а на уроках фізики у 7 класі, вводяться поняття пройденого шляху швидкості руху та часу за який пройдено шлях. Знання набути на уроках математики стають основою знань з фізики, підтвердження цьому можуть бути типові

задачі, що використовувалися на високопопулярних Міжнародному математичному конкурсі «Кенгуру» та Всеукраїнському фізичному конкурсі «Левеня».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На жаль, для деяких учнів в сучасності фізика і математика зливаються в єдину науку. Педагог при цьому повинен подбати про високу організованість і дисципліну на заняттях, залучаючи при цьому до роботи максимальну кількість школярів (Ковтонюк, 2016). Враховуючи, що знання учнів з механіки є нестійкими та несистематизованими, за рік вони просто забувають більшість пройденого матеріалу. Рівень загальноосвітньої підготовки з фізичних основ механіки у більшості учнів студентів недостатній для подальшого успішного вступу та вивчення вказаного розділу фізики у вузі. Фізика та математика як навчальні дисципліни, незважаючи на їхню значущість мало користуються популярністю у школярів. Але, як показує досвід, успішне засвоєння математики веде за собою позитивні результати на уроках фізики. Тому вчителі повинні активно впроваджувати в навчальний процес методи, які будуть постійно підтримувати інтерес та активність учнів сприяти їх мотивації на уроках фізики та математики. Такими методами є участь у Міжнародному математичному конкурсі «Кенгуру» та Всеукраїнському фізичному конкурсі «Левеня».

З аналізу літературних джерел випливає, що дослідження проблеми мотивів та мотивації характеризуються складністю та суперечливістю, оскільки існує низка наукових позицій щодо трактування природи, змісту, структури зазначених понять, а також засобів їх формування (Війчук, 2012). Мотивацією може стати ціль досягнення хороших результатів, спонукання й готовність до нових вражень, випробування своїх знань на конкурсах, тощо.

В опрацьованій нами літературі не наводиться аналіз фізичних та математичних задач з механіки, які зустрічаються на конкурсах «Левеня» і «Кенгу-

ру», через призму популярності конкурсів, саме у цьому полягає новизна представленого матеріалу.

Метою статті є визначення ролі задач з механіки на конкурсах «Кенгуру» і «Левеня» у процесі розвитку творчих здібностей і логічного мислення учнів.

Методи дослідження: теоретичні (системний і порівняльний аналіз літератури, робочих програм, педагогічного процесу з проблеми дослідження, узагальнення та систематизація науково-теоретичних положень з метою отримання цілісної картини про сучасний стан досліджень та можливостей вдосконалення підходів учнів до задач з механіки) та емпіричні (діагностичні та обсерваційні для оцінки рівня сприймання учнями матеріалу).

Виклад основного матеріалу. Одним із шляхів досягнення високого рівня знань майбутніх випускників шкіл, на нашу думку, можливе лише за умови відповідної освіти з фізико-математичних дисциплін. Математичні дисципліни є підґрунтям вивчення багатьох інших дисциплін, на уроках математики розвивається здатність використовувати математичні теорії, закони та методи для дослідження та прогнозування фізичних процесів, можуть усвідомлювати глибокий взаємозв'язок структурних компонентів досліджуваного явища чи процесу. Наявність мінімальних математичних знань, необхідна для розв'язання простих, стандартних завдань фахових дисциплін за зразком. Якщо математичні навички учня недостатньо розвинуті, знання мають поверховий характер, характеризуються початковими уявленнями про предмет вивчення, слабо виражена готовність до використання математичного апарату, то у подальшому у такого учня виникають труднощі при розв'язуванні фізичних задач, у свою чергу виникає проблема при математичній обробці результатів фізичних вимірювань. Учням рекомендовано брати участь у конкурсах «Кенгуру» і «Левеня», якщо:

- в учня гнучке і варіативне математичне мислення, що дозволяє виробляти і приймати нові, оригінальні підходи до вирішення проблемних ситуацій (Ковтонюк, 2016);

- є здатність ґрунтовно оцінювати із різних боків, з позицій різних дисциплін, виявляти причинно-наслідкові зв'язки та на їх основі виробляти способи розв'язання завдань;

- простежується творчий характер вияву умінь, вільне володіння системою математичних умінь і навичок;

- математична діяльність носить креативний, цілісний, інтеграційний, перетворювальний, активно-творчий, продуктивний характер;

- чітко виражена висока вмотивованість, яка виявляється у потребі постійного поглибленого удосконалення математичної підготовки, прагнення до творчої активності в ній (Арзуханова, 2009).

Прагнення до творчої самореалізації й максимального прояву унікальних особистісних якостей закладено в людині самою природою, вона є спонукальним мотивом будь-якої діяльності. Такою можливістю є участь у конкурсах «Кенгуру» і «Левеня», де створені сприятливі умови для розкриття й розвитку творчого потенціалу особистості школяра (Алексейчук, 2012). Учні мають можливості набувати постійний новий досвід, розширювати уявлення, адже це прекрасне джерело позитивних емоцій.

Аналіз задач із механіки зумовлений необхідністю визначення реакції учнів та їх готовності до сприйняття задач такого типу. Для визначення ролі механіки у розвитку творчих здібностей і логічного мислення учнів та популяризації фізико-математичних дисциплін за допомогою конкурсів «Кенгуру» та

«Левеня» проаналізуємо кілька типових задач.

Типові задачі Міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру» (1-4):

Задача 1. (5-6 клас, 2013 рік). Восьма частина відстані від Марічки до Іринки дорівнює 100 м. Яка відстань між подругами?

А: 300 м Б: 400 м В: 700 м Г: 800 м Д: 1 км

Задача 2. (7-8 клас, 2013 рік). Марк і Ліза стоять на протилежних сторонах кругового фонтана. Вони одночасно починають бігти навколо нього за годинниковою стрілкою з постійними швидкостями. Швидкість Марка дорівнює $\frac{8}{9}$ швидкості Лізи. Скільки повних кіл навколо фонтана пробіжить Ліза, коли Марк наздожене її вперше?

А: 2; Б: 4; В: 8; Г: 9; Д: 72.

Задача 3. (7-8 клас, 2017 рік). Мураха Енні почала рух з лівого кінця стержня і проповзла $\frac{2}{3}$ його довжини. Жук Боб почав рух з правого кінця того з стержня і проповз $\frac{3}{4}$ його довжини яка частина довжини стержня є між ними?

А: $\frac{3}{8}$; Б: $\frac{1}{12}$; В: $\frac{5}{7}$; Г: $\frac{1}{2}$; Д: $\frac{5}{12}$.

Задача 4. (7-8 клас, 2015 рік). Роман їхав з Іванівки у Петрівку через Андріївку, не зупиняючись у Андріївці, 130 хв. Подорож з Іванівки в Андріївку тривала 35 хв. Скільки часу тривала подорож з Андріївки в Петрівку? (Міжнародний математичний конкурс, 2018)

А: 95 хв; Б: 105 хв; В: 115 хв; Г: 165 хв; Д: 175 хв.

Задачі 5-8 Всеукраїнського конкурсу «Левеня» вибрані із збірника (Алексейчук, 2012).

Задача 5. (9 клас, 2009 рік). Левеня і Кенгуру, побачивши одне одного на відстані 100 м, побігли на зустріч зі швидкостями $v_1=2$ м/с і $v_2=8$ м/с. Хто з них біг до зустрічі більше?

А: Левеня; Б: Кенгуру; В: однаково.

Задача 6. (7 клас, 2001 рік). За який час поїзд завдовжки 500 м, який рухається із швидкістю 20 м/с, проїде повз платформу довжиною 300 м?

А: 10 с; Б: 15 с; В: 25 с; Г: 40 с; Д: 50 с.

Задача 7. (8 клас, 2010 рік). Відлуння з пострілу рушниці дійшло до стрільця через 2 с. На якій відстані від стрільця розміщений об'єкт, від якого відбився звук? Швидкість звуку у повітрі 340 м/с.

А: 340 м; Б: 680 м; В: 1020 м; Г: 1360 м; Д: 1700 м.

Задача 8. (7 клас, 2002 рік). З хатки, що стоїть на відстані 500 м від лісу, з швидкостями $v_1=2$ м/с виходить Червона Шапочка і йде до лісу. Одночасно їй на зустріч їй з лісу виходить Сірий Вовк зі швидкістю $v_2=5$ м/с. На відстані 100 м від хати Червона Шапочка помітила Вовка і побігла додому зі швидкістю $v_3=4$ м/с. На якій відстані від хатинки Вовк наздожене Червону Шапочку?

А: 30 м; Б: 40 м; В: 50 м; Г: 20 м;

Д: не наздожене.

Основні закони механіки носять характер загальних, тому використовуються у всіх подальших розділах фізики чи математики. Вивчити фізику та математику не можливо без розв'язування задач, що потребує логічного мислення. Також простежується творчий характер вияву умінь: задачі часто можна розв'язати кількома способами, не рідко потрібно намалювати рисунок чи графік; зустрічатимуться реальні, спрощені та ідеалізовані системи. Але покращивши знання, саме з механіки учні можуть відчувати себе впевненішими і проявити ініціативу брати участь в обох конкурсах.

Як показує досвід роботи в школах, для зацікавленості учнів до фізики та математики, потрібно сприяти формуванню базових фізичних та математичних знань зокрема з механіки, показати їх необхідність для кращого пізнання навколишнього світу. У стар-

ших класах задачі з механіки знову розв'язуються на уроках як математики так і фізики. Швидкість точки в даний момент часу (або миттєву швидкість) знаходимо шляхом диференціювання за часом рівняння руху. Виходячи з досвіду роботи в школах Закарпаття на конкурсах «Кенгуру» і «Левеня» беруть участь здебільшого ті самі учні. Успішне засвоєння математики приводить до розуміння фізики.

Через складну військово-політичну ситуацію в Україні, не доцільно аналізувати зміну загальної кількості учасників конкурсів «Кенгуру» і «Левеня» й їх розподілу по областях. Для оцінки використаємо дані 2012-2015 рр для Закарпатської області та столиці й Київської області (Міжнародний математичний конкурс, 2018). За даний проміжок часу в середньому брало участь із Закарпатської області у конкурсі «Левеня» – 5000 учнів, «Кенгуру» – 3000 учнів, із Києва та області – відповідно 5006 учнів та 18645 учнів. Але про однозначне спадання чи зростання кількості учасників говорити не можна. На рисунку 1. представлено динаміку зміни учасників конкурсів з плином часу.

У 2012 р кількість учасників із Закарпаття складала 3,48 % для конкурсу Левеня (Кенгуру-0,4 %) від загальної кількості учасників, Києва та Київської

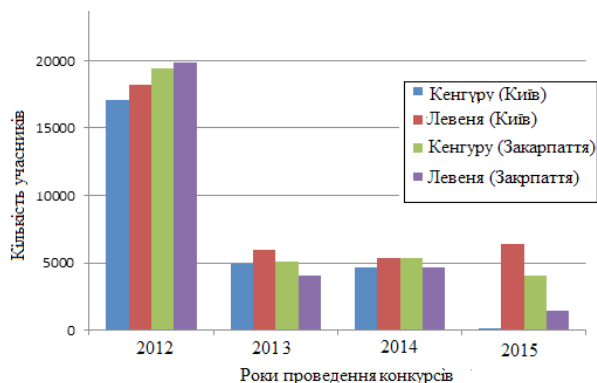

Рис. 1. Динаміка зміни учасників конкурсів з плином часу.

Список використаної літератури

- Арзуханова С.А. Формирование профессиональной компетентности специалистов экономического профиля в вузе средствами игровых технологий: на примере предметной области «Иностранный язык»: автореф. дисс.... канд.пед. наук: 13.00.08 / Ульян. гос. ун-т. Ульяновск, 2009. 26 с.
- Биленко И.И. Фізичний словник. Київ: Вища школа, 1979. 336 с.
- Божинова Ф.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхін М.М. Фізика 8 клас. Харків: Ранок, 2008. 256 с.
- Війчук Т., Роман Л. Шляхи формування навчальної мотивації учнів на уроках математики. *Молодь і ринок*. 2012. №11. 90-93.
- Жарков О.О., Коломієць Ю.В. Роль і значення позакласної роботи у загальній системі навчання. URL:http://www.gusnauka.com/26_OINXXI_2009/Pedagogica/52580.doc.htm. (дата звернення: 03.08.2018).
- Збірник задач «Левеня» / ред.В.Алексейчук. Львів: Каменяр, 2012. 240 с.
- Ковтонюк Г. Роль позакласних заходів в організації самостійної пізнавальної діяльності школярів з математики та фізики. *Нова педагогічна думка*. 2016. С. 66-68.
- Міжнародний математичний конкурс «Кенгуру» URL: <http://www.kangaroo.com.ua/index.php?r=pages/view&alias=archive>. (дата звернення: 15.06.2018)
- Токарчук О. М. Математична компетентність фахівців економічного профілю: критерії оцінювання сформованості. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія "Педагогіка, соціальна робота"*. 2014. № 33. С. 193-196.
- Хоменко О.В. Довідник учителя фізика, астрономії в запитаннях та відповідях. Харків: Ранок, 2006. 480 с.

References

- Alekseychuk, V. (Ed.) (2012). *Zbirnyk zadach «Levenya» (Collection of Problems "Leuven")*. Lviv: Kamenyar (in Ukrainian).
- Arzukhanova, S.A. (2009). Formirovaniye professionalnoy kompetentnosti spetsialistov ekonomicheskogo profilya v vuze sredstvami igrovyykh tekhnologiy: na primere predmetnoy oblasti «Inostranny yazyk» (Formation of professional competence of specialists in the economic profile at the university by means of gaming technologies: on the example of the subject area «Foreign Language») *Extended abstract of candidate's thesis*. Ulyanovsk: Ulyanovsk State University (in Russian).
- Bilenko, I.I. (1979). *Fizychnyy slovnyk (Dictionary of Physical Terms)*. Kyiv: Vyshcha shkola (in Ukrainian).
- Bozhinova, F.Ya., Nenashchev, I.Y., & Kiryukhin, M.M. (2008). *Fizyka 8. (Physics 8)*. Kharkiv: Ranok (in Ukrainian).
- Khomenko, O.V. (2006). *Dovidnyk uchytelya fizyka, astronomiyi v zapytanniyakh ta vidpovidyakh (Teacher's Guide to Physics, Astronomy in Questions and Answers)*. Kharkiv: Ranok (in Ukrainian).
- Kovtoniuk, G. (2016). The role of extracurricular activities in the organization of independent cognitive activity of students in mathematics and physics. *New pedagogical thought*, 2(86), 66-68.
- Mizhnarodnyy matematychnyy konkurs «Kenguru» (International Mathematical Contest «Kanguru»). URL: <http://www.kangaroo.com.ua/index.php?r=pages/view&alias=archive>.

www.kangaroo.com.ua/index.php?r=pages/view&alias=archive. (access date: 15.06.2018)

Tokarchuk, O.M. (2014). Matematychna kompetentnist fakhivtsiv ekonomichnoho profilyu: kryteriyi otsynuyannya sformovanosti (Mathematical competence of specialists of economic profile: criteria for evaluation of formation). *Scientific herald of Uzhgorod National University. Series: Pedagogy. Social work*, 33, 193-196 (in Ukrainian).

Viychuk, T. & Roman, L. (2012). Shlyakhy formuvannya navchalnoyi motyvatsiyi uchniv na urokakh matematyky (Ways of formation of educational motivation of students at the lessons of mathematics). *Youth and the market*, 11, 90-93 (in Ukrainian).

Zharkov, O.O. & Kolomiets, Yu.V. Rol' i znachennya pozaklasnoyi roboty u zahalnyi systemi navchannya (The role and importance of extracurricular activities in the overall learning system). URL: http://www.rusnauka.com/26_OINXXI_2009/Pedagogica/52580.doc.htm (access date: 03.08.2018).

Стаття надійшла до редакції 29.09.2018 р.

Стаття прийнята до друку 09.10.2018 р.

Месарош Лівія

кандидат фізико-математических наук, доцент
кафедра математики та інформатики
Закарпатський венгерський інститут імені Ференца Ракоці II
г.Берегово, Україна

Дзямко Вікторія

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедра математики та інформатики
Закарпатський венгерський інститут імені Ференца Ракоці II
г.Берегово, Україна

ОПРЕДЕЛЕНИЕ РОЛИ ЗАДАЧ ПО МЕХАНИКЕ В РАЗВИТИИ ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ И ЛОГИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ УЧАЩИХСЯ ЧЕРЕЗ АНАЛИЗ ЗАДАЧ КОНКУРСОВ «КЕНГУРУ» И «ЛЬВЕНОК»

Аннотация. В статье показано (на основе всеукраинских конкурсов «Кенгуру» и «Львенок») реализацию принципов научности, доступности для школьников, учитывая при этом умение самостоятельно работать с дополнительной литературой, активизации познавательной деятельности, формирования образовательных и воспитательных целей, которые ставит перед собой педагог. Приводятся задачи по механике, которые способствуют усвоению знаний по механике и готовят учащихся к конкурсам. Целью статьи является определение роли задач по механике на конкурсах «Кенгуру» и «Львенок» в процессе развития творческих способностей и логического мышления учащихся. Используются теоретические (системный и сравнительный анализ литературы, рабочих программ, педагогического процесса по проблеме исследования, обобщение и систематизация научно-теоретических положений с целью получения целостной картины о современном состоянии исследований и возможностей совершенствования подходов учащихся к задачам по механике) и эмпирические методы исследования (диагностические и наблюдательные для оценки уровня восприятия учащимися материала).

Ключевые слова: задачи по механике; мотивация; развитие логического мышления; развитие творческих способностей.

Mesarosh Livia

Candidate of Physical-Mathematical Sciences, Ph.D.
Department of Mathematics and Informatics
Transcarpathian Hungarian Institute, Berehovo, Ukraine

Dzyamko Viktoria

Candidate of Pedagogical Sciences, Ph.D.
Department of Mathematics and Informatics
Transcarpathian Hungarian Institute, Berehovo, Ukraine

DEFINING THE ROLE OF MECHANICS PROBLEMS IN THE DEVELOPMENT OF CREATIVE CHARACTERISTICS AND LOGICAL INTELLIGENCE OF PUPILS BY ANALYSING THE TYPICAL PROBLEMS OF «KENGURU» AND «LEVENIA» COMPETITIONS

Abstract. The article demonstrates (on the basis of all-Ukrainian competitions «Kanguru» and «Levenia») the implementation of principles of science and accessibility for schoolchildren, while taking into account the ability to independently work with additional literature; to activate cognitive activity; to form educational goals set by a teacher. A huge stream of information requires from pupils the ability to find the useful one and use it. The need for knowledge of physical and mathematical disciplines is taken into account, since they are more likely to be met in subsequent learning. The problems on mechanics, that promote the acquisition of knowledge about the movement and prepare students for contests, are given as an example. The purpose of the article is to determine the role of problems on mechanics at competitions «Kanguru» and «Levenia» in the process of development of creative abilities and logical thinking of pupils. The task is practically check the technology of forming of pupils' ideas about mechanics, look for ways to improve their knowledge through participation in competitions «Kanguru» and «Levenia». The methods used: theoretical (systematic and comparative analysis of scientific literature, of programmes descriptives, of pedagogical process on the problem of research, generalisation and systematisation of scientific and theoretical positions in order to obtain a coherent picture of the current state of the research and possibilities of improving the pupils' approaches to problems in mechanics) and empirical (diagnostic and observational to assess pupils' perceptions of material). The analysis of pupils' readiness to solve problems of mechanics, presented at competitions «Kanguru» and «Levenia» is conducted. The dynamics of the participants was assessed with the aim of further prediction of effectiveness of competitions.

Key words: tasks in mechanics; motivation; the development of logical thinking; development of creative abilities.

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УЖГОРОДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія

**ПЕДАГОГІКА
СОЦІАЛЬНА РОБОТА**

Збірник наукових праць

Випуск 2 (43)

Комп'ютерна верстка

Тополянський С.І.

Статті подані в авторській редакції

Здано до набору 01.11.2018. Підписано до друку 08.11.2018.

Формат 60x84. Папір офс. Гарнітура Times New Roman.

Друк різогр. Ум. друк. арк. 35,6.

Наклад 300 прим. Замовлення № 107

Віддруковано з готового оригінал-макета

Видавництво УжНУ «Говерла»

88000, м. Ужгород, вул. Капітульна, 18.

Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготівників,

і розповсюджувачів видавничої продукції

Серія 3т №32 від 31 травня 2006 року